

מעשה השוחט ועד השקר

אינני יודעת אם בעלי חיפש במיוחד הזדמנויות כאלה, או שכך יועד לו מלמעלה – אבל תמיד היתה לו סיבה לחוסר-מנוחה.

אינני זוכרת כבר את כל פרטי הסיפור, אבל היה זה מעשה בשוחט ששחט בסכין פגום. שוחט זה היה מזקני השוחטים בעיר, והיתה לו משפחה גדולה שכללה בעלי-בתים בולטים בעיר. הוא, שניאורסון, העביר את השוחט משחיתתו למשך מספר חדשים, שכן האיש היה מבוהל בטבעו.

מאורע זה היה ממש בתחילת תקופת רבנותו של בעלי. בעיר היה רב, יהודי לא-חסיד, שכיחן שם כבר ברבנות למעלה משלושים שנה, והיה בעל סמכות בעיר. הוא קבע לעצמו כלל, שבלעדיו לא ייעשה בעיר דבר בתחום הדתי.

חסידים – לא חיבב כלל, ומוכן אפוא שכעס מאוד על התערבותם בתחום הנהגתו¹³¹. הדבר הגיע לידי כך שבויימה מין "גביית עדות", והרב הקשיש הביא עד, שהעיד כי הוא נוסע המבקר בעיר, אך הוא מכיר את השוחט היטב, ובמקרה ראה מה שהתרחש באותו יום¹³². העד נשבע על עדותו זו. אין זה נעים כלל לכתוב על מאורע זה, אבל מדובר במעשה שהיה. אני זוכרת כיצד בעלי היה סובל מצער כל אימת שהיה מספר זאת.

כשהתייצב העד, כנדרש על-פי דין, כדי להעיד את עדותו – היה זה יהודי בעל זקן אדמוני – ופתח בדבריו, הכיר מיד לוי'ק על-פי קולו וטון דיבורו שאין זה נוסע המבקר בעיר, אלא אחד מהמשגיחים על השוחטים, ממקורביו של הרב הזקן, שהיה בעל זקן שחור, וכדי שלא יכירוהו צבע את זקנו אדום, והרכיב משקפיים שחורות שמעולם לא נהג להרכיב. בעלי הרים מיד את קולו וקרא בהתרגשות: "הרי זהו דוד המשגיח, שקרן שכמותך! מדוע אתה אומר שאתה נוסע המבקר בעיר!?"...

על פני כל הנוכחים בחדר עלה חיוך, שכן הם ידעו שדברי בעלי אמת הם, וכל הסיפור היה מבוים – בהסכמתו או בציוויו של הרב.

בסופו של דבר בא העניין לידי פועל על-פי שולחן ערוך, אבל בעלי שכב חולה במיטה שבועיים תמימים בעקבות מאורע זה.

(131) הכוונה כנראה למינויו של רלוי"צ.

(132) כלומר: האיש טען שראה מה שאירע עם השוחט באותו יום שבו פסל אותו רלוי"צ, והכחיש את האשמתו של רלוי"צ כלפיו.

המשך ביאור למס' פסחים ליום שלישי עמ' א

1 אלא בהכרח שזמן ביעור החמץ הוא בערב פסח.
 2 רבי יוסי אומר, אינו צריך להוכיח זה, שהרי מה שהוא (הכתוב)
 3 אומר 'אף ביום הראשון תשפיתו שאר מכתבם' בהכרח כוונתו
 4 מערב יום טוב. או (שמא תאמר) אינו אלא ביום טוב, תלמוד לומר
 5 'אף' שהוא לשון מיעוט, הרי שקלקל הכתוב את היום הראשון
 6 לשנים, וצויה להשבית את החמץ רק בחציו ולא בכולו. ואי ביום
 7 טוב עצמו מדבר הכתוב, מי שרי – וכי מותר להשהות את החמץ
 8 עד חצות היום, הא איתקש (הלא הוקשה) השפית שאור (איסור

9 'בל ימצא' לאכילת חמץ, ואכילת חמץ הוקשה לאכילת מצה,
 10 ומאחר שאכילת מצה הוא בליל חמשה עשר, אף זמן איסור
 11 אכילת חמץ ואיסור 'בל ימצא' הוא מליל חמשה עשר. ואם כן לא
 12 יתכן שזמן השבתתו הוא בחצות יום חמשה עשר, אלא בהכרח
 13 שהוא בחצות יום ארבעה עשר.
 14 רבא מוכיח מדברי רבי עקיבא שהובאו לעיל שלשה דינים: אָמַר
 15 רַבָּא,